

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2020/559**z dnia 23 kwietnia 2020 r.****zmieniające rozporządzenie (UE) nr 223/2014 w odniesieniu do wprowadzenia szczególnych środków reagowania na epidemię COVID-19**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 175 ust. 3,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

po konsultacji z Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym,

po konsultacji z Komitetem Regionów,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 ⁽²⁾ ustanowiono przepisy mające zastosowanie do Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (zwanego dalej „Funduszem”).
- (2) Państwa członkowskie odczuwają na bezprecedensową skalę skutki epidemii COVID-19. Kryzys pociąga za sobą większe zagrożenia dla osób w najtrudniejszej sytuacji, takich jak osoby najbardziej potrzebujące, w szczególności z powodu zakłócenia udzielania wsparcia ze środków Funduszu.
- (3) Aby można było natychmiast zacząć łagodzić skutki kryzysu dla osób najbardziej potrzebujących, wydatki na operacje zwiększające zdolności reagowania kryzysowego w obliczu epidemii COVID-19 powinny być kwalifikowalne od dnia 1 lutego 2020 r.
- (4) Aby zmniejszyć obciążenie budżetów publicznych w reakcji na epidemię COVID-19 należy wyjątkowo umożliwić państwom członkowskim wnioskowanie o współfinansowanie na poziomie 100 % w roku obrachunkowym 2020–2021, zgodnie ze środkami budżetowymi i pod warunkiem dostępności finansowania. Komisja może, na podstawie oceny stosowania tego wyjątkowego poziomu współfinansowania, zaproponować przedłużenie obowiązywania tego środka.
- (5) W celu zapewnienia, aby osoby najbardziej potrzebujące mogły nadal otrzymywać pomoc ze środków Funduszu w bezpiecznych warunkach, konieczne jest zapewnienie wystarczającej elastyczności państwom członkowskim, aby mogły one dostosowywać swoje wsparcie do aktualnej sytuacji, w oparciu o konsultacje z organizacjami partnerskimi, w tym przez umożliwienie dostarczania pomocy w inny sposób, za pomocą bonów lub kart w formie elektronicznej lub w innej formie, oraz przez umożliwienie państwom członkowskim zmiany niektórych elementów programu operacyjnego bez konieczności przyjęcia decyzji Komisji. Aby zapewnić bezpieczną pomoc osobom w najtrudniejszej sytuacji należy także umożliwić zapewnienie organizacjom partnerskim niezbędnych materiałów i środków ochrony osobistej ze środków spoza budżetu na pomoc techniczną.
- (6) Należy ustanowić przepisy szczególne na potrzeby ustalania kosztów kwalifikowalnych ponoszonych przez beneficjentów w przypadku opóźnienia, zawieszenia lub niepełnej realizacji operacji z powodu epidemii COVID-19.
- (7) Aby umożliwić państwom członkowskimi skupienie wysiłków na wprowadzaniu środków reagowania na epidemię COVID-19 i zapobieganiu zakłóceniom – z powodu ryzyka przeniesienia wirusa – udzielania wsparcia osobom najbardziej potrzebującym, należy ustanowić szczególne środki w celu zmniejszenia obciążenia administracyjnego władz i zapewnić elastyczność w zakresie spełniania niektórych wymogów prawnych, w szczególności dotyczących monitorowania, kontroli i audytu.

⁽¹⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 17 kwietnia 2020 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 22 kwietnia 2020 r.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Dz.U. L 72 z 12.3.2014, s. 1).

- (8) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie wprowadzenie szczególnych środków w celu zapewnienia skutecznego wdrażania Funduszu w trakcie epidemii COVID-19, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na jego rozmiary i skutki możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej ("TUE"). Zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (9) Ze względu na pilną potrzebę wsparcia niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
- (10) Ze względu na pilną potrzebę związaną z wyjątkowymi okolicznościami spowodowanymi epidemią COVID-19, za stosowne uznano zastosowanie wyjątku od ośmioletniego terminu, o którym mowa w art. 4 Protokołu nr 1 w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej, załączonego do TUE, do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.
- (11) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (UE) nr 223/2014,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu (UE) nr 223/2014 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 9 ust. 4 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„4. Ust. 1, 2 i 3 nie mają zastosowania do celów zmiany elementów programu operacyjnego objętych, odpowiednio, podsekcjami 3.5 i 3.6 oraz sekcją 4 wzorów prezentacji programu operacyjnego określonych w załączniku I lub elementów określonych w art. 7 ust. 2 lit. a), b), c), d), e) i g), w przypadku gdy wprowadzane do nich zmiany są wynikiem reagowania kryzysowego na epidemię COVID-19.”;

- 2) w art. 13 ust. 1 dodaje się akapit w brzmieniu:

„Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego terminem przedstawienia rocznego sprawozdania z wdrażania za rok 2019 jest dzień 30 września 2020 r.”;

- 3) w art. 20 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„1a. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, na wniosek państwa członkowskiego, do wydatków publicznych zadeklarowanych we wnioskach o płatność w roku obrachunkowym rozpoczynającym się w dniu 1 lipca 2020 r. i kończącym się w dniu 30 czerwca 2021 r. może być zastosowany poziom współfinansowania w wysokości 100 %.

Wnioski o zmianę poziomu współfinansowania składa się zgodnie z procedurą zmiany w programach operacyjnych określoną w art. 9 i dołącza się do nich zmieniony program. Poziom współfinansowania w wysokości 100 % ma zastosowanie wyłącznie jeśli odpowiednia zmiana programu operacyjnego została zatwierdzona przez Komisję przed złożeniem ostatecznego wniosku o płatność okresową zgodnie z art. 45 ust. 2.

Przed złożeniem pierwszego wniosku o płatność dotyczącego roku obrachunkowego rozpoczynającego się w dniu 1 lipca 2021 r. państwa członkowskie przedstawiają tabelę, o której mowa w sekcji 5.1 wzorów prezentacji programu operacyjnego określonych w załączniku I, potwierdzającą poziom współfinansowania mający zastosowanie w trakcie roku obrachunkowego kończącego się w dniu 30 czerwca 2020 r.”;

- 4) w art. 22 ust. 4 dodaje się akapit w brzmieniu:

„Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego wydatki na operacje zwiększające zdolności reagowania kryzysowego na epidemię COVID-19 są kwalifikowalne od dnia 1 lutego 2020 r.”;

- 5) w art. 23 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„4a. Żywność lub podstawową pomoc materialną można dostarczać osobom najbardziej potrzebującym bezpośrednio lub pośrednio, na przykład za pomocą bonów lub kart, w formie elektronicznej lub w innej formie, pod warunkiem że takie bony lub karty lub inne instrumenty mogą zostać wymienione tylko na żywność lub podstawową pomoc materialną.”;

6) w art. 26 ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:

a) lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) koszty zakupu żywności lub podstawowej pomocy materialnej i koszty zakupu materiałów i środków ochrony osobistej dla organizacji partnerskich;”;

b) lit. c) otrzymuje brzmienie:

„c) koszty administracyjne oraz koszty przygotowania, transportu i magazynowania ponoszone przez organizacje partnerskie, w zryczałtowanej wysokości 5 % kosztów, o których mowa w lit. a); lub 5 % wartości produktów żywnościowych zbywanych zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013;”;

7) dodaje się artykuły w brzmieniu:

„Artykuł 26a

Kwalifikowalność wydatków na operacje wspierane ze środków PO I w trakcie ich zawieszenia ze względu na epidemię COVID-19

Opóźnienia w dostarczaniu żywności lub podstawowej pomocy materialnej ze względu na epidemię COVID-19 nie powodują zmniejszenia kosztów kwalifikowalnych poniesionych przez podmiot, który dokonał zakupu, ani przez organizacje partnerskie zgodnie z art. 26 ust. 2. Takie koszty można w całości deklorować Komisji zgodnie z art. 26 ust. 2, zanim żywność lub podstawowa pomoc materialna zostanie dostarczona osobom najbardziej potrzebującym, pod warunkiem że dostawy zostaną wznowione po ustaniu kryzysu związanego z epidemią COVID-19.

Jeżeli żywność ulegnie zepsuciu z powodu zawieszenia dostaw w wyniku epidemii COVID-19, koszty określone w art. 26 ust. 2 lit. a) nie zostają zmniejszone.

Artykuł 26b

Kwalifikowalność wydatków na operacje wspierane ze środków PO II lub ze środków na pomoc techniczną w trakcie ich zawieszenia ze względu na epidemię COVID-19

1. W przypadku operacji, których realizacja została zawieszona ze względu na epidemię COVID-19, państwo członkowskie może uznać wydatki poniesione w okresie zawieszenia za wydatki kwalifikowalne, nawet jeśli nie świadczono żadnych usług, pod warunkiem że spełnione zostały wszystkie następujące warunki:

a) realizację operacji zawieszono po dniu 31 stycznia 2020 r.;

b) operację zawieszono ze względu na epidemię COVID-19;

c) wydatki poniesiono i uregulowano;

d) wydatki stanowią rzeczywisty koszt dla beneficjenta i nie można ich odzyskać ani zrekompensować; w przypadku gdy odzyskiwania i rekompensaty wydatków nie zapewnia dane państwo członkowskie, to państwo członkowskie może uznać ten warunek za spełniony na podstawie oświadczenia beneficjenta; odzyskane i zrekompensowane kwoty odlicza się od wydatków;

e) okres, w którym dokonano wydatków, nie wykracza poza okres zawieszenia operacji.

2. W przypadku operacji, których koszt jest zwracany beneficjentowi na podstawie uproszczonych form kosztów, jeżeli realizację działań będących podstawą zwrotu zawieszono ze względu na epidemię COVID-19, dane państwo członkowskie może dokonać zwrotu na rzecz beneficjenta na podstawie wyników planowanych na okres zawieszenia, nawet jeżeli nie zrealizowano żadnych działań, pod warunkiem że spełnione zostały wszystkie następujące warunki:

a) realizację działań zawieszono po dniu 31 stycznia 2020 r.;

b) działania zawieszono ze względu na epidemię COVID-19;

c) uproszczone formy kosztów odpowiadają rzeczywistym kosztom poniesionym przez beneficjenta, co musi być przez niego wykazane, i nie mogą zostać odzyskane ani zrekompensowane; w przypadku gdy odzyskiwania i rekompensaty wydatków nie zapewnia dane państwo członkowskie, państwo to może uznać ten warunek za spełniony na podstawie oświadczenia beneficjenta; kwoty odzyskane i zrekompensowane odlicza się od kwoty odpowiadającej uproszczonej formie kosztów;

d) okres, którego dotyczy zwrot na rzecz beneficjenta, nie wykracza poza okres zawieszenia działań.

W przypadku operacji, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, państwo członkowskie może dokonać zwrotu na rzecz beneficjenta na podstawie kosztów, o których mowa w art. 25 ust. 1 lit. a), pod warunkiem że spełnione zostały warunki określone w ust. 1 niniejszego artykułu.

Jeżeli państwo członkowskie dokonuje zwrotu na rzecz beneficjenta na podstawie zarówno akapitu pierwszego, jak i drugiego, zapewnia, by koszty wynikające z tych samych wydatków zwrócono tylko raz.

Artykuł 26c

Kwalifikowalność wydatków na operacje wspierane ze środków PO II lub ze środków na pomoc techniczną, które nie zostały w pełni zrealizowane ze względu na epidemię COVID-19

1. Państwo członkowskie może uznać wydatki na operacje, które nie zostały w pełni zrealizowane ze względu na epidemię COVID-19, za wydatki kwalifikowalne, pod warunkiem że spełnione zostały wszystkie następujące warunki:

- a) realizacja operacji ustała po dniu 31 stycznia 2020 r.;
- b) realizacja operacji ustała ze względu na epidemię COVID-19;
- c) wydatki poprzedzające ustanie realizacji operacji zostały poniesione przez beneficjenta i uregulowane.

2. W przypadku operacji, w odniesieniu do których zwrot na rzecz beneficjenta następuje na podstawie uproszczonych form kosztów, państwo członkowskie może uznać wydatki na operacje, których w pełni nie zrealizowano ze względu na epidemię COVID-19, za wydatki kwalifikowalne, pod warunkiem że spełnione zostały wszystkie następujące warunki:

- a) realizacja operacji ustała po dniu 31 stycznia 2020 r.;
- b) realizacja operacji ustała ze względu na epidemię COVID-19;
- c) działania objęte uproszczonymi formami kosztów zrealizowano przynajmniej częściowo przed ustaniem realizacji operacji.

W przypadku operacji, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, państwo członkowskie może dokonać zwrotu na rzecz beneficjenta na podstawie kosztów, o których mowa w art. 25 ust. 1 lit. a), pod warunkiem że spełnione zostały warunki określone w ust. 1 niniejszego artykułu.

Jeżeli państwo członkowskie dokonuje zwrotu na rzecz beneficjenta zarówno na podstawie akapitu pierwszego, jak i drugiego, zapewnia, aby koszty wynikające z tych samych wydatków zwrócono tylko raz.”;

8) w art. 30 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„1a Państwo członkowskie może, na podstawie analizy możliwych zagrożeń, przewidzieć mniej surowe wymogi dotyczące kontroli i ścieżki audytu w odniesieniu do dystrybucji żywności lub podstawowej pomocy materialnej dla osób najbardziej potrzebujących w okresie epidemii COVID-19.”.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 23 kwietnia 2020 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

D.M. SASSOLI

Przewodniczący

W imieniu Rady

G. GRLIĆ RADMAN

Przewodniczący